Dosarul: nr.3-4/24 (2-24011576-02-3-29012024)

H O T Ă R Â R E
În numele legii

20 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Anton Marina și Țurcan Ion
Grefier Eduard Lungu

examinând în ședință publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de ***** către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024,

c o n s t a t ă:

La data de 29 ianuarie 2024, ***** s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** cu privire la efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

În motivarea acțiunii reclamantul ***** a indicat că la 05 noiembrie 2023 au avut loc alegeri locale generale, inclusiv în com. *****.

Relevă că potrivit rezultatelor finale a alegerilor locale generale în circumscripția electorală comunală *****, turul I, d-l *****, candidat la funcția de primar din partea PP MAN, a obținut 991 de voturi valabil exprimate sau 33,49%, iar conform rezultatelor preliminare ale turului II, d-l ***** a obținut 1248 voturi sau 50,75%, iar d-l ***** - 1211 voturi sau 49,25%.

Susține precum că aceste rezultate nu au fost contestate, nu a fost solicitată renumărarea voturilor, ceea ce înseamnă că d-l ***** a fost ales în funcția de primar al com. ***** de către alegătorii/ locuitorii com. *****.

Relevă că la data de 26 ianuarie 2024, ***** a aprobat hotărârea nr.2168 în temeiul căreia au fost declarat nule alegerile pentru funcția de primar al comunei *****. mun. Chișinău din 05 și 19 noiembrie 2019, s-a stabilit data de 11 februarie 2024 pentru votarea repetată, cu includerea în buletinul de vot a candidaților care

au participat în turul I cu excepția reclamantului, a fost revocat din funcție președintele CECE *****...

În motivarea soluției adoptate, de declarare ca fiind nule alegerile pentru funcția de primar al comunei *****. mun. Chișinău din 05 și 19 noiembrie 2019, ***** invocă existența deciziei irevocabile a Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dosarul nr.3a-1467/23), potrivit căreia CECE ***** a fost obligat să emită act administrativ individual de retragere a hotărârii nr.9 din 05 octombrie 2023 de înregistrare reclamantului în calitate de candidat pentru funcția de primar al com. ***** din 05 noiembrie 2023. Concomitent, se invocă existența hotărârii CECE com. ***** nr.1/8 din 27 decembrie 2023, prin care a fost executată decizia Curții de Apel Chișinău sus menționată.

Precizează că la data de 26 ianuarie 2024 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia pe dosarul nr.3a-l 18/24, contestată de reclamant la Curtea Supremă de Justiție, iar ședința CEC pe această întrebare a fost anunțată la data de 25 ianuarie 2024.

De asemenea, pârâtul menționează privind existența unui alt litigiu pe rolul instanțelor judecată (dosarul nr.3a-73/2024), însă omite să indice că acest litigiu se află pe rolul Curții de Apel Chișinău, nu a fost adoptată o decizie definitivă și irevocabilă.

Notează că unul din membrii CEC (d-na Vangheli) s-a abținut de la examinarea chestiunii respective, motivând decizia sa prin existența unui litigiu pe rolul instanțelor de judecată, în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

Concomitent, în cadrul procedurii administrative, a fost prezentată și anexată la materialele dosarului administrativ încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2024 prin care a fost admisă solicitarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Indică, precum că în cadrul procedurii administrative, la CEC, a fost anexată și copia actului de studii a reclamantului, or toate hotărârile instanțelor de judecată și pretențiile înaintate reclamantului s-au referit anume la lipsa actului de studii, astfel că în cadrul procedurii administrative s-a solicitat completarea proiectului hotărârii contestate cu informațiile respective.

Susține că în actul contestat nu se regăsește nici unul din argumente expuse de reclamant și reprezentantul său în ședința CEC din 26 ianuarie 2024.

Totodată, indică precum că reprezentantul terțului PP MAN a anexat la materialele dosarului administrativ sesizarea depusă în privința Președintei CEC Angelica Caraman, care s-a expus public politic în privința PP MAN de mai multe ori și a solicitat recuzarea ei de la examinarea chestiunii respective, dar nici această informație nu se regăsește în hotărârea contestată.

Menționează că în hotărârea contestată se invocă deja alte argumente, decât

cele care pot fi imputate reclamantului: pe parcursul examinării cauzelor în instanțe de judecată a apărut un proces-verbal al ședinței CECE com. ***** din care rezultă că pentru înregistrarea în cursă a reclamantului ar fi votat trei membri ai consiliului și unul a votat împotrivă, argument care fiind analizat de instanțele de judecată nu a constituit temei pentru infirmarea legalității alegerilor sau retragerea înregistrării în cursă a reclamantului.

Astfel, consideră că nu este clară motivarea hotărârii contestate, unde pe de o parte se invocă încălcări ale membrilor organului electoral de nivel 1, fără a le audia în acest sens, iar pe de altă parte se exclude reclamantul din cursă fără un motiv temeinic și argumentat.

Invocă în acest sens dispozițiile art.174 alin.(1)-(2) din Codul Electoral, potrivit cărora, consiliile electorale de circumscripție ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi prezintă procesele-verbale privind rezultatele alegerilor consiliilor electorale de circumscripție ale unităților administrativ- teritoriale de nivelul al doilea sau, după caz, C*****. (2) Consiliile electorale de circumscripție, în termen de cel mult 10 zile de la data primirii rapoartelor, proceselor-verbale și altor documente electorale de la birourile electorale, după caz, consiliile electorale de circumscripție de nivelul întâi, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către organele electorale și instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite, confirmă sau infirmă printr-o hotărâre legalitatea alegerilor din circumscripția electorală respectivă și o transmit, în termen de 24 de ore după adoptare, C***** și consiliilor electorale de circumscripție respective de nivelul al doilea, care publică rezultatele definitive.

Conform prevederilor art.176 din Codul Electoral, alegerile sunt declarate nule dacă în cadrul operațiunilor electorale au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor. Hotărârea cu privire la declararea alegerilor nule se adoptă de către ***** în baza hotărârilor consiliilor electorale de circumscripție respective.

Potrivit prevederilor art.177 alin.(1)-(2) din Codul Electoral, în cazul în care în anumite circumscripții sau secții de votare alegerile sunt declarate nevalabile sau nule, ***** dispune organizarea, în termen de două săptămâni votarea repetată în baza acelorași date din listele electorale, cu aceleași candidaturi și aceleași consilii și birouri electorale. (2) Concurenții electorali vinovați de încălcări ale prevederilor prezentului cod se sancționează sau se exclud din cursa electorală în baza unei hotărâri definitive, iar funcționarii electorali din cadrul consiliilor și birourilor electorale care au comis asemenea încălcări se înlocuiesc.

În contextul normelor legale sus enunțate, CEC poate lua decizia privind nulitatea alegerilor în baza hotărârilor consiliilor locale. Consiliul local poate lua hotărârea privind infirmarea legalității alegerilor doar după examinarea tuturor contestațiilor. În speța examinată a fost luată hotărârea privind infirmarea legalității

alegerilor pe motiv de ne-prezentare de către reclamant a diplomei de studii în setul de acte la înregistrare, care fiind contestată se află pe rolul Curții de Apel Chișinău.

Astfel, nu este clar din care considerente ***** a decis să omită litigiul aflat la examinare și, din alte motive, fără o hotărâre consiliului local în acest sens, a adoptat hotărârea contestată.

Susține că există la moment două hotărâri separate de infirmare a legalității/ nulității alegerilor de la două organe electorale distincte și pe temeiuri diferite, fiind o situație inadmisibilă într-un stat de drept în care voturile cetățenilor au fost exprimate și ar trebui să fie respectate de organe electorale. Or, din hotărârea contestată nu rezultă care presupuse încălcări ar fi putut influența votul cetățenilor și care ar fi responsabilitatea reclamantului în acest sens.

Consideră că în lumina celor expuse și în baza normelor legale relevante la caz există temeiuri suficiente, confirmate prin înscrisuri atașate la materialele dosarului administrativ pentru anularea hotărârii CEC din 26 ianuarie 2024.

Solicită reclamantul, *****, anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dosarul nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2023.

La data de 13 noiembrie 2023, ***** a depus referință, prin care și-a expus opinia privind netemeinicia acțiunii, solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

În motivarea acesteia a indicat că în temeiul acțiunii de contencios înaintate reclamantul contestă hotărârea C***** nr.2168 din 26 ianuarie 2024 cu privire la efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dosarul nr.3a-1467/23) potrivit căreia au fost declarate nule rezultatele alegerilor pentru funcția de primar al com. *****, desfășurate în zilele de 05 și 19 noiembrie 2023, a fost stabilită data de 11 februarie 2024 pentru votarea repetată la funcția de primar al com. *****, în baza acelorași date din listele electorale, cu includerea în buletinul de vot a candidaților care au participat în turul întâi de scrutin, în ordinea stabilită de Consiliul electoral al circumscripției electorale comunale ***** nr.1/8, cu excepția candidatului ***** din partea Partidului Politic ”*****”.

Susține CECEC ***** nr.1/8 că a adoptat hotărârea nr.44-c din 21 noiembrie 2023 cu privire la examinarea contestației domnului *****, candidat la funcția de primar al com. *****, din partea Partidului Politic „*****, potrivit căreia a admis parțial contestația depusă de domnul *****, prin care se solicită anularea hotărârii nr.9 din 05 octombrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale ***** nr.1/8 cu privire la înregistrarea domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. ***** și a declarat inadmisibilă cerința privind adoptarea unei hotărâri prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar ca fiind depusă peste termenul stabilit de lege.

Fiind supusă controlului judiciar, prin decizia irevocabilă a Curții de Apel

Chișinău (dosarul nr.3a-1467/23) din 14 decembrie 2023, hotărârea respectivă a fost menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție (dosarul nr.3ra-1223/23) din 22 decembrie 2023, s-a stabilit caracterul ilegal al actului administrativ de înregistrare a domnului ***** în cursa electorală.

Menționează că prin aceeași decizie, instanța a anulat integral hotărârea nr.44-c din 21 noiembrie 2023 și a obligat organul electoral să emită actul administrativ individual cu privire la retragerea hotărârii nr.9 din 05 octombrie 2023 cu privire la cererea de înregistrare a domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****.

Drept urmare, CECEC ***** nr.1/8 a adoptat hotărârea nr.47 din 27 decembrie 2023 cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023, prin care și-a retras/revocat hotărârea nr.9 din 05 octombrie 2023 de înregistrare a domnului ***** în calitate de concurent electoral.

Ca urmare a examinării acțiunii în contencios administrativ, înaintate de destinatarul actului administrativ, instanța de fond a respins-o ca nefondată.

Indică precum că în hotărârea sa din 15 ianuarie 2024 (dosarul nr.3-27/2024) instanța a constatat că „[...] autoritatea publică pârâtă, emitent al deciziei contestate - Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale comunale ***** nr.1/8 nu a avut dreptul discreționar de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopul legii așa cum prevede legiuitorul în art.16 din Codul administrativ, ci era obligat să execute actul judecătoresc definitiv, decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023, care a devenit irevocabilă conform încheierii Curții Supreme de Justiție din 22 decembrie 2023, având în vedere reglementarea constituțională a caracterului obligatoriu al hotărârii judecătorești definitive (art.120 din Constituția Republicii Moldova), astfel că constatarea nulității unui asemenea act administrativ emis în vederea executării unui act judecătoresc a priori nu este posibilă, or, în caz contrar s-ar încălca grav principiul securității raporturilor juridice.

Urmare a examinării în ordine de apel a litigiului (dosarul nr.3a-118/24), Curtea de Apel Chișinău a adoptat la 26 ianuarie 2024 decizia executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție potrivit căreia a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău din 15 ianuarie 2024 cu privire la respingerea ca fiind nefondată a acțiunii domnului ***** potrivit căreia ultimul solicită constatarea nulității hotărârii nr.47 din 27 decembrie 2023 a CECEC ***** nr.1/8.

Totodată, CECEC ***** nr.1/8 a emis hotărârea nr.46 din 01 decembrie 2023, prin care în temeiul art.37 alin.(1) lit. n), art.84 alin.(5) și art.174 alin.(2) din Codul electoral nr.325/2022 a dispus infirmarea legalității alegerilor pentru funcția de primar al com. *****, hotărâre care a fost contestată de către *****, candidat la funcția de primar al comunei *****.

Fiind învestită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 15

decembrie 2023 (dosarul nr.3-3591/2023), a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de către ***** privind anularea integrală a hotărârii nr.46 din 01 decembrie 2023 cu privire la infirmarea legalității alegerilor pentru funcția de primar al com. *****” și adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie obligat CECEC ***** nr.1/8 să emită hotărârea de confirmare a legalității alegerilor locale generale pentru funcția de primar al com. *****.

La momentul examinării litigiului de către instanță și emiterii hotărârii sus-menționate, exista deja decizia Curții de Apel Chișinău conform căreia completul a conchis că, un act administrativ este ilegal, dacă la momentul emiterii acestuia la bază au stat circumstanțe care s-au dovedit a fi greșite.

Astfel, momentul decisiv pentru a aprecia ilegalitatea actului administrativ îl constituie situația valabilă la momentul emiterii actului, ceea ce ar prezuma că la emiterea actului autoritatea publică competentă a admis încălcarea normelor legale în vigoare, fapt absolut confirmat în cazul de față.

Subsidiar, pe baza probelor administrare în cadrul litigiilor ce au avut ca obiect hotărârile nr.9 din 05 octombrie și nr.44-c din 21 noiembrie 2023, s-a stabilit că in cadrul votării hotărârii CECEC ***** nr.1/8 privind înregistrarea domnului ***** în cursa electorală au fost admise încălcări ale prevederilor art.35 alin.(10) din Codul electoral și ale Regulamentului de activitate al consiliului electoral de circumscripție în perioada electorală, aprobat prin hotărârea C***** nr.1100/2023, încălcarea s-a referit la numărul de voturi date pentru hotărârea nr. 09 din 5 octombrie 2023.

Conform pct.41 și 42 din Regulament, în vederea realizării atribuțiilor stabilite de Codul electoral, ***** adoptă hotărâri prin vot deschis cu votul majorității absolute a membrilor. Fiecare membru se pronunță cu votul său „pentru” sau „împotrivă”, iar în caz de paritate de voturi, procedura de votare se va repetă. Dacă egalitatea de voturi se înregistrează repetat, actul administrativ individual se consideră respins. Membrii consiliului electoral de circumscripție care nu sunt de acord cu hotărârile adoptate au dreptul să-și exprime opinia separată, care se prezintă în scris în termen de 24 de ore de la adoptarea hotărârii și se anexează la procesul-verbal al ședinței.

În conformitate cu pct.42 din Regulament hotărârile adoptate se semnează de către președintele consiliului electoral de circumscripție, chiar dacă a votat împotriva adoptării acestora, iar în cazul lipsei acestuia de către secretarul consiliului electoral de circumscripție.

Examinând extrasul din procesul-verbal nr.9 al ședinței din 05 octombrie 2023, Comisia a constatat că la aceasta au fost prezenți 4 membri: *****.

Având în vedere că prin hotărârea nr.39 Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1 din 26 septembrie 2023 a fost stabilită componența numerică a CECEC ***** nr.1/8 în număr de șapte membri,

iar patru au fost prezenți la ședință, Comisia conchide că ședința a avut caracter deliberativ, fiind posibilă adoptarea actelor administrative.

Relevă că potrivit normelor legale sus menționate în perioada electorală, ***** adoptă hotărâri cu votul majorității absolute a membrilor.

Conform art.135 alin.(3) din Codul administrativ, majoritatea absolută reprezintă cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor organului colegial, astfel că în situația descrisă, CECEC ***** nr.1/8 urma să adopte hotărâri cu votul a cel puțin patru membri din cei șapte.

Notează că în procesul-verbal nr.9 al ședinței din 05 octombrie 2023 este consemnat că potrivit rezultatelor votării proiectului privind examinarea cererii de înregistrare a domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, trei dintre membrii prezenți au dat vot pentru și un membru a dat vot împotrivă, astfel că procedural, la votarea hotărârii nr.9 din 05 octombrie 2023 cu privire la înregistrarea domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. ***** nu a fost acumulat numărul necesar de voturi și, prin urmare, hotărârea nu poate fi considerată ca fiind adoptată.

În pofida acestui fapt, CECEC ***** nr.1/8, reprezentat de președintele acestuia a semnat actul administrativ cu încălcarea procedurii, viciind astfel procesul electoral propriu-zis, caz în care Comisia a atestat că procesul electoral desfășurat în circumscripția ***** a fost viciat prin aplicarea eronată a normelor procedurale și materiale, atât de către președintele organului electoral prin semnarea actului administrativ privind înregistrarea domnului Leonid Umanei în calitate de candidat la funcția de primar, cât și de către candidatul care a indus în eroare organul electoral prin prezentarea unui document ce confirmă înmatricularea acestuia la studii serale, în loc să prezinte copia de pe diploma de studii în condițiile art.68 alin. (1) lit. j) din Codul electoral.

Pentru motivele de fapt și de drept enunțate și având în vedere prevederile art.176 și 177 din Codul electoral, conform cărora hotărârea cu privire la declararea alegerilor nule se adoptă de către ***** în baza hotărârilor consiliilor electorale de circumscripție respective, dacă în cadrul operațiunilor electorale au fost comise încălcări ale Codului electoral care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor.

***** a considerat judicios de a declara nule rezultatele alegerilor pentru funcția de primar desfășurate în circumscripția comunală ***** nr.1/8 în zilele de 05 și 19 noiembrie 2023 și dispunerea votării repetate cu excluderea subiecților care se fac vinovați de comiterea faptelor contrare normelor legale.

Precizează că ***** a executat un exercițiu administrativ, prin care a pus în aplicare o decizie a instanței de judecată (la caz Curtea de Apel Chișinău), aceasta reprezentând o obligație imperativă a autorității, or potrivit art.120 din Constituția Republicii Moldova, executarea hotărârilor judecătorești reprezintă o obligație

constituțională din partea tuturor persoanelor, indiferent de statutul acestora, or în decizia din 14 decembrie 2023 (dosar nr. 3a-l 467/23), este indicat expres faptul că decizia este executorie de la emitere.

Consideră că Comisia și-a îndeplinit atribuțiile indicate la art.27 lit. e) din Codul electoral nr.325/2023, care prevede că, în perioada electorală, Comisia are atribuția de a emite hotărâri privind activitatea organelor electorale, procedurile electorale, modul de organizare și desfășurare a alegerilor și aspectele tehnico-administrative.

Potrivit prevederilor art.229 din Codul administrativ, hotărârile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru participanții la proces și succesorii dc drept ai acestora. Persoanele atrase în proces de instanța de judecată sunt obligate să respecte hotărârea acesteia.

Astfel, decizia Curții de Apel din 14 decembrie 2023 (dosarul nr.3a-1467/23), a trecut controlul legalității, aceasta stând la bazele adoptării hotărârii C***** nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

Instanța de apel cât și cea de recurs, au conchis asupra faptului că o autoritate emitentă a unei decizii contestate, nu ar fi avut dreptul discreționar de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii așa cum prevede legiuitorul în art.16 din Codul administrativ, fiind obligată să execute întocmai actul judecătoresc definitiv - decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023, care fiind executorie a devenit irevocabilă conform încheierii Curții Supreme de Justiție din 22 decembrie 2023, având în vedere reglementarea constituțională a caracterului obligatoriu al hotărârii judecătorești definitive (art.120 din Constituția Republicii Moldova).

Reclamantul, ***** și avocații acestuia, ***** în ședința de judecată au solicitat admiterea acțiunii ca fiind întemeiată în sensul declarat.

Reprezentantul pârâtei *****, ***** în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Persoana terță - reprezentantul Partiduluui Politic ”*****”, în ședința de judecată nu s-a prezentat fiind legal citat, din care considerente Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

În conformitate cu prevederile art.218 lit. d) din Codul administrativ, neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contenciosul administrativ.

<u>Acțiunea este admisibilă din următoarele considerente.</u>

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține următoarele.

Hotărârea C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dosarul nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2023 constituie o formă a activității administrative, or, reclamantul revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art.17 din Codul administrativ.

Conform art.189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art.163 lit. c) din Codul administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Potrivit dispozițiilor art.191 alin.(3) din Codul administrativ, Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Națională a Moldovei, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competenta sa prin Codul electoral.

În corespundere cu art.91 alin. (1) lit. a), alin.(2), (3) și (9) din Codul electoral, în sensul prezentului cod, prin contestație se înțelege cererea (sesizarea) în formă scrisă, inclusiv cererea prealabilă, prin care: a) se cere revizuirea, anularea, în tot sau în parte, ori emiterea unui act administrativ de către organul electoral, realizarea unei acțiuni sau obligarea organului electoral la inacțiune.

Contestațiile depuse în condițiile prezentului cod se examinează de către organele electorale, respectându-se ierarhia acestora. În cazurile stabilite de prezentul cod, precum și de alte acte normative, contestațiile se examinează de către alte organe (autorități) în limita competențelor atribuite.

În sensul alin.(2), legalitatea actelor administrative ale organului electoral emitent, precum și acțiunile/inacțiunile acestuia se contestă direct la organul electoral ierarhic superior. După respectarea procedurii prealabile, decizia organului electoral emitent, după caz, decizia organului electoral ierarhic superior în partea adoptării unei noi soluții pe marginea cererii prealabile se contestă direct în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află organul electoral respectiv.

Contestațiile depuse după ziua votării se pot referi la încălcările ce vizează exercitarea dreptului la vot, organizarea procedurilor electorale din ziua votării și/sau stabilirea rezultatelor votării de către organele electorale, precum și alte încălcări prin care au fost lezate drepturile contestatarilor și influențate rezultatele votării.

Potrivit dispozițiilor art.95 alin.(9) din Codul electoral, contestațiile înregistrate la organele electorale în condițiile art.91 alin.(9) pot fi depuse în termen de 3 zile din ziua votării.

Conform prevederilor art.98 alin.(1) subpct.2 lit. a) din Codul electoral, în ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente

examinează acțiunile în domeniul electoral după cum urmează: Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță: contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a actelor administrative ale C*****.

În contextul celor sus enunțate, Completul judiciar constată că acțiunea în contencios administrativ este înaintată în termenul legal de 3 (trei) zile de la data adoptării hotărârii C***** nr.2168 din 26 ianuarie 2024 privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dosarul nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2023, fapt ce se confirmă prin acțiunea depusă în instanța de judecată la data de 29 ianuarie 2024 (f.d.5).

Totodată, acțiunea înaintată de către ***** reprezintă o acțiune în contestare, în conformitate cu prevederile art.206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, or acțiunea în contestare utilizată de reclamantul ***** pentru revendicarea apărării dreptului său, ce ține de legalitatea hotărârii CEC nr.2168 din 26 ianuarie 2024 cu privire la efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dosar nr.3a-1467/23), nu este condiționată, la caz, de respectarea procedurii prealabile.

În contextul normelor legale sus-indicate, Completul judiciar constată că acțiunea este admisibilă, motiv pentru care instanța urmează a se expune pe fondul cauzei, or alte careva motive de inadmisibilitate a acțiunii prevăzute de art.207 din Codul administrativ la caz nu se atestă.

Raportând circumstanțele de fapt la normele de drept aplicabile raportului juridic litigios, Completul judiciar consideră că acțiunea de contencios administrativ urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.224 alin.(1) lit. f) din Codul administrativ, ***examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri:***

a) ***în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual***, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, ***dacă acestea sânt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale,***

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată;

d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract

administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul;

e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) ***respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată***, ***dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).***

Potrivit art.219 alin.(1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform jurisprudenței CEDO, instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În corespundere cu prevederile art.220 alin.(1) din Codul administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art.87-93.

În temeiul dispozițiilor art.93 din Codul administrativ, ***fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția***. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art.221 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sunt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice și să acorde informații.

În conformitate cu art.27 lit. s) din Codul electoral, în perioada electorală, ***** are următoarele atribuții:

s) examinează cererile și contestațiile în condițiile prezentului Cod și ale Codului administrativ, ***adoptă hotărâri executorii pe marginea lor***.

Din probatoriul administrat în speță, Completul judiciar a constatat cu certitudine că la data de 05 octombrie 2023 ***** comunale ***** a adoptat hotărârea nr.9 cu privire la cererea de înregistrare a domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, desemnat de către ***** pentru alegerile locale din 05 noiembrie 2023.

La data de 05 noiembrie 2023 s-au desfășurat alegerile locale generale. Potrivit rezultatelor finale a alegerilor locale generale în circumscripția electorală

comunală *****, turul I, d-l *****, candidat la funcția de primar din partea ***** a obținut 991 de voturi valabil exprimate sau 33,49%, iar conform rezultatelor preliminare ale turului II, d-l ***** a obținut 1248 voturi sau 50,75%, iar d-l ***** a obținut 1211 voturi sau 49,25%.

Rezultatele preliminare ale alegerilor au fost aduse la cunoștință publică de ***** la data de 06 noiembrie 2023, ora 15:00.

La data de 18 noiembrie 2023, ********, în calitate de candidat înregistrat la funcția de primar al com. ******** din partea Partidului Politic „*****” a depus la ***** comunală ***** nr.1/8 ***contestație prin care a solicitat*** anularea integrală a hotărârii ***** comunale ***** nr.9 din 05 octombrie 2023 privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, a d-lui ***** cu adoptarea unei noi hotărâri prin care ***să se refuze înregistrarea candidatului ******** desemnat de către Partidul Politici „*****” la funcția de primar al com. *****,.

Prin hotărârea ***** comunale ***** nr.44-c din 21 noiembrie 2023 ***a fost admisă parțial contestația*** depusă de d-l *****, candidat la funcția de primar al com. *****, prin care solicită anularea hotărârii nr.9 din 05 octombrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale ***** nr.1/8 cu privire la înregistrarea d-lui ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, desemnat de către Partidul Politic „*****” și a respins ca fiind inadmisibilă cerința privind adoptarea unei hotărâri prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei *****, municipiul Chișinău a dlui *****, desemnat de către Partidul Politic „*****” ca fiind depusă peste termenul stabilit de lege.

Pentru a hotărî astfel ***** comunale ***** nr.44-c din 21 noiembrie 2023 a considerat întemeiată contestația în partea anulării hotărârii CECE ***** nr. 9 din 05 octombrie 2023 cu privire la înregistrarea lui *****, ca fiind emisă în această parte contrar legii, ***în lipsa actelor de studii a candidatului.***

Nefiind de acord cu hotărârea ***** comunale ***** nr.44-c din 21 noiembrie 2023 ***** și ***** s-au adresat cu acțiuni separate în procedura contenciosului administrativ solicitând anularea parțială a acesteia.

Astfel, la data de 30 noiembrie 2023 avocatul *****, în interesele lui ***** a depus acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1, Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale ***** nr. 1/8, terți *****, ***** prin care a solicitat anularea parțială a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri privind declararea inadmisibilității contestației sau respingerea contestației ca neîntemeiată.

Iar, la data de 01 decembrie 2023 ***** a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1, Consiliului electoral al

circumscripției electorale comunale *****, cu terții *****, ***** cu privire la anularea integrală a hotărârii, adoptarea unei noi hotărâri prin care să se admită contestația integral.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 01 decembrie 2023 a fost dispusă ***conexarea cauzelor*** pentru a fi examinate într-o singură procedură.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 05 decembrie 2023, s-a admis parțial acțiunea depusă de avocatul***** în interesele reclamantului ***** împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale ***** nr. 1/8, terți ***** și *****.

S-a anulat hotărârea cu privire la examinarea contestației lui *****, candidat la funcția de primar al comunei ***** din partea Partidului Politic „*****” nr.44-c din 21 noiembrie 2023, în partea admiterii contestației și s-a emis o nouă hotărâre prin care contestația depusă de ***** la data de 18 noiembrie 2023 privind anularea integrală a hotărârii ***** comunale ***** nr. 9 din 05 octombrie 2023 privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al comunei *****, pe numele dlui *****,

S-a adoptat o nouă hotărâre prin care s-a refuzat înregistrarea candidatului ***** desemnat de către Partidul Politic „*****” la funcția de primar al com. *****, s-a declarat integral inadmisibilă ca fiind depusă tardiv, în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de ***** împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale ***** nr.1/8, terți ***** și ***** prin care s-a solicitat anularea integrală a hotărârii ***** comunală ***** nr.1/8 nr.44-c din 21 noiembrie 2023, admiterea contestației depuse la 18 noiembrie 2023, anularea integrală a hotărârii ***** comunale ***** nr.9 din 05 octombrie 2023 privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, pe numele d-lui *****, refuzarea înregistrării candidatului d-lui ***** la funcția de primar al com. *****, desemnat de către *****.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 a fost admis apelul declarat de *****, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 05 decembrie 2023 și s-a emis o nouă decizie potrivit căreia acțiunea în contestare formulată de ***** s-a admis parțial, acțiunea în contestare formulată de ***** s-a admis integral, s-a anulat integral hotărârea ***** comunală ***** nr.1/8 nr.44-c din 21 noiembrie 2023, acțiunea în obligare formulată de ***** s-a admis integral, ***s-a obligat ***** comunală ***** nr.1/8, să emită actul administrativ individual cu privire la retragerea hotărârii CECE com. ***** nr.9 din 05 octombrie*** 2023 cu privire la cererea de înregistrare a domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, desemnat de către Partidul

Politic „*****”.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 decembrie 2023, recursul depus de avocatul ***** în numele și interesele recurentului ***** a fost declarat inadmisibil, ***decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 a devenind irevocabilă.***

Prin hotărârea nr.47 din 27 decembrie 2023 cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023, emisă de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Comunale ***** nr.1/8, ***s-a hotărât:***

1. ***Se retrage***/se revocă ***hotărârea nr.9 din 05 octombrie 2023*** emisă de Consiliul electoral al circumscripției electorale comunale ***** nr.1/8 cu privire la cererea de înregistrare a domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, desemnat de către PP *****.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se transmite C*****, prin intermediul Consiliului electoral de circumscripție și poate fi contestată în decurs de 3 zile de la data adoptării, prin depunerea cererii prealabile la organul electoral ierarhic superior (adresa: mun. *****).

Nefiind de acord cu hotărârea nr.47 din 27 decembrie 2023 emisă de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Comunale ***** nr.1/8, la data de 29 decembrie 2023, reclamantul ***** a depus cerere prealabilă la Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1, prin care a solicitat anularea hotărârii nr.47 din 27 decembrie 2023 cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14.12.2023 (f.d.17-19).

La data de 03 ianuarie 2024, Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1 a perfectat o notă informativă prin care a informat reclamantul ***** despre imposibilitatea examinării cererii prealabile depusă de ultimul din motivul lipsei cvorumului la ședința extraordinară. Totodată, s-a relatat reclamantului că având în vedere imposibilitatea examinării cererii prealabile depuse și adoptării hotărârii pe marginea acesteia, se atestă faptul depunerii cererii prealabile.

La data de 05 ianuarie 2024 în interiorul termenul legal de 3 zile, ***** a sesizat instanța de contencios administrativ cu cerințele invocate supra.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani din 15 ianuarie 2024 a fost respinsă ca fiind nefondată acțiunea în contencios administrativ depusă de ***** împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr.1, Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Comunale ***** nr.1/18, persoane terțe *****, *****, ***** cu privire la constatarea nulității hotărârii nr.47 din 27.12.2023 a CECEC com. ***** nr.1/8.

La data de ***26 ianuarie 2024 ***** a aprobat hotărârea nr.2168*** cu privire la efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) ***potrivit căreia:***

-se declară nule alegerile pentru funcția de primar al com. ** din 05 și 19 noiembrie 2023, a stabilit pentru data de 11 februarie 2024 votarea repetată pentru alegerea primarului com. ********, în baza acelorași date din listele electorale, cu includerea în buletinul de vot a candidaților care au participat în turul întâi de scrutin, în ordinea stabilită de CECEC com. ***** nr.1/8, cu excepția candidatului ***** din partea PP "*****".

-CECEC com. ***** nr.1/8 va modifica hotărârile nr.25 din 14 octombrie 2023 privind aprobarea textului buletinului de vot la alegerea primarului com. ***** și nr.28 din 14 decembrie 2023 privind stabilirea ordinii de înscriere a concurenților electorali în buletinul de vot la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023 prin excluderea textului referitor la concurentul electoral a cărui înregistrare a fost retrasă.

-Se revocă din componența CECEC comunale ***** nr.1/8 d-na *****care a exercitat funcția de președinte al acestuia.

-Consiliul comunal ***** va desemna o altă candidatură în componența CECEC comunale ***** nr.1/8 cel târziu la data de 02 februarie 2024.

-Concurenții electorali înscriși în buletinul de vot vor prezenta rapoartele privind finanțarea companiei electorale conform art.58 din Codul electoral nr.235/2022.

-Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării și poate fi contestată în decurs de 3 zile, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău.

La data de 29 ianuarie 2024, ***** s-a adresat cu prezenta acțiune în contencios administrativ către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** prin care a solicitat anularea hotărârii C***** cu privire la efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

Verificând legalitatea hotărârii CEC nr.2168 din 26 ianuarie 2024 contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în referință, instanța consideră că la caz nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e), motiv pentru care ajunge la concluzia de a respinge acțiunea de contencios administrativ înaintată de ***** către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

Ab initio, completul judiciar reține că ***actul administrativ contestat în prezenta speță*** și anume hotărârea C***** nr.2168 din 26 ianuarie 2024 ***a fost emisă întru executarea hotărârii judecătorești irevocabile*** și anume a deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23), ***prin care a fost dispusă*** ... ***obligarea ***** com. ***** nr.1/8, să emită actul administrativ individual cu privire la retragerea hotărârii CECE comunale ***** nr.9 din 05***

octombrie 2023 cu privire la cererea de înregistrare a domnului ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, desemnat de către Partidul Politic „***** ...”.

În acest sens, completul judiciar reiterează prevederile art.224 alin.(1) lit. a) și f) din Codul administrativ, potrivit cărora, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată:

a) ***în baza unei acțiuni în contestare, anulează*** în tot sau în parte ***actul administrativ individual***, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, ***dacă acestea sânt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale,***

f) ***respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată***, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Astfel, pentru a fi legal, un act administrativ trebuie să fie emis de către autoritatea responsabilă, prin procedura legală prescrisă și în formă corectă și nu poate să conțină nici un defect de substanță. Dacă una din aceste cerințe nu este îndeplinită, actul administrativ este ilegal. ***Legalitatea actului administrativ se apreciază în raport cu dispozițiile legale existente la momentul emiterii actului administrativ***.

În același timp, legalitatea trebuie privită din trei perspective „ca fundament al acțiunii administrative, ca limită a acesteia, dar și ca o obligație a autorității de a acționa în scopul efectiv al respectării legii”.

Așadar, completul judiciar atestă că este posibilă anularea unui act administrativ individual în baza unei acțiuni în contestare (art.224 alin.1) lit. a) Cod administrativ), la caz, a hotărârii C***** cu privire la efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024, doar în cazul în care actul administrativ individual este ilegal și prin el reclamantul este vătămat în drepturile sale, condiție legală neîntrunită în prezenta speță.

Or, la caz ***decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023***, prin care s-a stabilit caracterul ilegal al actului administrativ de înregistrare a reclamantului ***** în calitate de candidat în cursa electorală din partea PP „*****” (hotărârea CECE com. ***** nr.9 din 05 octombrie 2023), a cărei executare a fost dispusă prin hotărârea C***** nr.2168 din 26 ianuarie 2024, a cărei legalitate se contestă în prezenta speță, ***fiind supusă controlului judiciar a fost menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție*** (dos.2ra-1223/23) din 22 decembrie 2023, ***devenind irevocabilă.***

Iar, nefiind răsturnată prezumția de legalitate a actului administrativ sus enunțat, actul judecătoresc a obținut forță juridică de a fi executat în mod obligatoriu.

Totodată, potrivit art.16 alin.(1) din Codul administrativ, dreptul discreționar

al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

Conform prevederilor art.225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În particular, reieșind din împrejurările de fapt și de drept ale cauzei, completul judiciar atestă că autoritatea publică pârâtă, care a emis hotărârea contestată, nu a avut dreptul discreționar de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii așa cum prevede legiuitorul în art.16 din Codul administrativ, dar a avut doar obligația să execute întocmai decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023, prin care s-a dispus ***obligarea ***** com. ***** nr.1/8, să emită actul administrativ individual cu privire la retragerea hotărârii CECE comunale ***** nr.9 din 05 octombrie 2023*** cu privire la cererea de înregistrare a d-lui ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. *****, desemnat de către Partidul Politic „***** ...”, care fiind executorie a devenit și irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 decembrie 2023.

Iar, reclamantul *****, prin acțiune formulată în prezenta speță mai mult își exprimă dezacordul cu soluția adoptată de instanța de apel la 14 decembrie 2023, în privința căreia deja operează caracterul obligatoriu pentru toți subiecții de drept.

În această ordine de idei, completul judiciar reține și jurisprudența constată a Curții Europene care statuează că ***respectarea hotărârilor judecătorești se exprimă prin obligativitatea executării acestora,*** iar dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești constituie parte integrantă a dreptului de acces la justiție.

Sub un alt aspect, neexecutarea efectivă a hotărârilor judecătorești ar face actul de justiție iluzoriu, iar garanțiile art.6 ale CEDO de care a beneficiat justițiabilul în fața instanțelor judecătorești și-ar pierde orice rațiune de a fi.

De asemenea, obligativitatea executării sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești este reglementată și la nivel național în Constituție (art.120).

Conform art.249 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătorești și alte titluri executorii se execută conform prezentului capitol.

În corespundere cu art.251 alin.(1)-(2) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriilor sânt executorii după expirarea termenului de apel. ***Deciziile instanțelor de apel sânt executorii de la emiterea lor.***

Pe de altă parte, anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei irevocabile a Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024, act administrativ emis în vederea executării unui act judecătoresc, a priori nu este posibilă, în caz contrar s-ar încălca grav principiul securității raporturilor juridice.

Subsidiar, pe baza probelor administrare în cadrul litigiilor ce au avut ca obiect hotărârile nr.9 din 05 octombrie și nr.44-c din 21 noiembrie 2023, s-a stabilit că in cadrul votării hotărârii CECEC ***** nr.1/8 privind înregistrarea domnului ***** în cursa electorală ***au fost admise încălcări ale prevederilor art.35 alin.(10) din Codul electoral și ale Regulamentului de activitate al consiliului electoral*** de circumscripție în perioada electorală, aprobat prin hotărârea C***** nr.1100/2023, ***încălcarea s-a referit la numărul de voturi date pentru hotărârea nr.09 din 05 octombrie 2023*** și nicidecum la lipsa actului de studii.

Conform pct.41 din Regulamentul de activitate al consiliului electoral de circumscripție în perioada electorală, aprobat prin hotărârea CEC nr.1100/2023, în vederea realizării atribuțiilor stabilite de Codul electoral, ***** adoptă hotărâri prin vot deschis cu votul majorității absolute a membrilor. Fiecare membru se pronunță cu votul său „pentru" sau „împotrivă", iar în caz de paritate de voturi, procedura de votare se va repetă. Dacă egalitatea de voturi se înregistrează repetat, actul administrativ individual se consideră respins. Membrii consiliului electoral de circumscripție care nu sunt de acord cu hotărârile adoptate au dreptul să-și exprime opinia separată, care se prezintă în scris în termen de 24 de ore de la adoptarea hotărârii și se anexează la procesul-verbal al ședinței.

Potrivit pct.42 din același Regulament hotărârile adoptate se semnează de către președintele consiliului electoral de circumscripție, chiar dacă a votat împotriva adoptării acestora, iar în cazul lipsei acestuia de către secretarul consiliului electoral de circumscripție. La caz, reieșind din extrasul procesului verbal nr.9 al ședinței din 05 octombrie 2023 Comisia a constatat că la aceasta au fost prezenți patru membri, *****. Au lipsit de la ședință *****. Având în vedere că prin hotărârea nr.39 din 26 septembrie 2023 a CECE mun. Chișinău nr.1 a fost stabilită componența numerică a CECEC ***** nr.1/8 în număr de șapte membri, iar patru au fost prezenți la ședință, comisia a conchis că ședința a avut caracter deliberativ, fiind posibilă adoptarea actelor administrative.

Conform art.135 alin.(3) din Codul administrativ, majoritatea absolută reprezintă cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor organului colegial.

Deși în perioada electorală ***CEC adoptă hotărâri cu votul majorității absolute a membrilor***, în procesul verbal nr.9 al ședinței din 05 octombrie 2023 este consemnat referitor la rezultatele votării proiectului privind examinarea cererii de înregistrare a d-lui ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com.

*****, trei dintre membri au votat pentru, unul împotrivă.

Astfel, procedural la votarea hotărârii nr.9 din 05 octombrie 2023 cu privire la înregistrarea d-lui ***** în calitate de candidat la funcția de primar al com. ***** ***nu a fost acumulat numărul necesar de voturi***, caz în care hotărârea nu poate fi considerată ca fiind adoptată.

În pofida acestui fapt, CECEC ***** nr.1/8 reprezentat de președintele acestuia a semnat actul administrativ cu încălcarea procedurii, viciind astfel procesul electoral propriu zis.

Prin urmare, completul judiciar atestă că procesul electoral desfășurat în circumscripția ***** a fost viciat prin aplicarea eronată a normelor procedurale și materiale de către președintele organului electoral prin semnarea actului administrativ privind înregistrarea d-lui ***** în calitate de candidat la funcția de primar.

Iar, faptul că pe rolul instanței mai există o altă cauză pendinte intentată la acțiunea depusă de ***** în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.68 alin.(1) lit. j) din Codul electoral, potrivit cărora candidatul electoral urma să prezinte copia de pe diploma de studii și nicidecum un al document justificativ în acest sens, este irelevant, în condițiile în care în prezenta cauză aceste circumstanțe nu constituie obiect de studiu, or în actul administrativ individual contestat la caz s-a invocat neacumularea numărului necesar de voturi necesare pentru înregistrarea candidatului electoral și nicidecum lipsa actelor de studii a candidatului.

Astfel, Completul judiciar apreciază critic și argumentul reclamantului ***** precum că nu este clară motivarea hotărârii contestate, în care pe de o parte se invocă presupuse încălcări a membrilor organului electoral de nivel 1, iar pe de altă parte se exclude reclamantul din cursă, în opinia acestuia, fără motive întemeiate, în condițiile în care încălcările admise de membrii electorali de nivel 1 sunt suficiente pentru a exclude pe cale de consecință reclamantul din cursa electorală.

Nu poate fi reținut nici argumentul reclamatului precum că la moment avem două hotărâri separate de infirmare a legalității alegerilor de la două organe electorale distincte, în condițiile în care cauza prin care ***** pretinde nulitatea hotărârii nr.46 din 01 decembrie 2023 cu privire la infirmarea legalității alegerilor pentru funcția de primar în com. ***** pe motivul neprezentării actului de studii, în cadrul căreia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.68 alin.(1) lit. j) din Codul electoral este încă pendinte.

În consecință, dat fiind că la caz nu sânt întrunite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e), instanța ajunge la concluzia de a respinge acțiunea de contencios administrativ înaintată de ***** către CEC, terț PP ”*****”, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos.

nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

În contextul celor sus enunțate, prin prisma cadrului legal relevant speței, Completul judiciar ajunge la concluzia respingerii acțiunii de contencios administrativ depuse de ***** ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art.224 alin.(1) lit. f)-227 Cod administrativ, art.101 alin.(6) Cod electoral, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de ***** către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

Hotărârea este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 (trei) zile, de la data adoptării hotărârii.

Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Anton Marina

Țurcan Ion

Dosarul: nr.3-4/24 (2-24011576-02-3-29012024)

D I S P O Z I T I V U L

H O T Ă R Â R I I
În numele legii

20 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Anton Marina și Țurcan Ion
Grefier Eduard Lungu

examinând în ședință publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de ***** către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

În conformitate cu prevederile art.224 alin.(1) lit. f) -227 Cod administrativ, art.101 alin.(6) Cod electoral, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de ***** către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

Hotărârea este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 (trei) zile, de la data adoptării hotărârii.

Președintele completului,
judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Anton Marina

Țurcan Ion

O P I N I E S E P A R A T Ă

emisă în conformitate cu prevederile art. 195 Codul administrativ și art. 48 din Codul de procedură Civilă.

În cadrul dosarului nr. 3-4/24 (2-24011576-02-3-29012024) expusă de judecătorul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău Marina Anton în ordinea contenciosului administrativ la acțiunea înaintată de ***** către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024, prin care, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de ***** către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

În fapt, la data de 29 ianuarie 2024, ***** s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** cu privire la efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024.

În motivarea acțiunii reclamantul ***** a indicat că la 05 noiembrie 2023 au avut loc alegeri locale generale, inclusiv în com. *****.

Relevă că potrivit rezultatelor finale a alegerilor locale generale în circumscripția electorală comunală *****, turul I, d-l *****, candidat la funcția de primar din partea PP MAN, a obținut 991 de voturi valabil exprimate sau 33,49%, iar conform rezultatelor preliminare ale turului II, d-l ***** a obținut 1248 voturi sau 50,75%, iar d-l ***** - 1211 voturi sau 49,25%.

Susține precum că aceste rezultate nu au fost contestate, nu a fost solicitată renumărarea voturilor, ceea ce înseamnă că d-l ***** a fost ales în funcția de primar al com. ***** de către alegătorii/ locuitorii com. *****.

Relevă că la data de 26 ianuarie 2024, ***** a aprobat hotărârea nr.2168 în temeiul căreia au fost declarat nule alegerile pentru funcția de primar al comunei *****. mun. Chișinău din 05 și 19 noiembrie 2019, s-a stabilit data de 11 februarie 2024 pentru votarea repetată, cu includerea în buletinul de vot a candidaților care au participat în turul I cu excepția reclamantului, a fost revocat din funcție președintele CECE *****.

În motivarea soluției adoptate, de declarare ca fiind nule alegerile pentru funcția de primar al comunei *****. mun. Chișinău din 05 și 19 noiembrie 2019, ***** invocă existența deciziei irevocabile a Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dosarul nr.3a-1467/23), potrivit căreia CECE ***** a fost obligat să emită act administrativ individual de retragere a hotărârii nr.9 din 05 octombrie 2023 de înregistrare reclamantului în calitate de candidat pentru funcția de primar al com. ***** din 05 noiembrie 2023. Concomitent, se invocă existența hotărârii CECE com. ***** nr.1/8 din 27 decembrie 2023, prin care a fost executată decizia Curții de Apel Chișinău sus menționată.

Precizează că la data de 26 ianuarie 2024 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia pe dosarul nr.3a-l 18/24, contestată de reclamant la Curtea Supremă de Justiție, iar ședința CEC pe această întrebare a fost anunțată la data de 25 ianuarie 2024.

De asemenea, pârâtul menționează privind existența unui alt litigiu pe rolul instanțelor judecată (dosarul nr.3a-73/2024), însă omite să indice că acest litigiu se află pe rolul Curții de Apel Chișinău, nu a fost adoptată o decizie definitivă și irevocabilă.

Notează că unul din membrii CEC (d-na Vangheli) s-a abținut de la examinarea chestiunii respective, motivând decizia sa prin existența unui litigiu pe rolul instanțelor de judecată, în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

Concomitent, în cadrul procedurii administrative, a fost prezentată și anexată la materialele dosarului administrativ încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2024 prin care a fost admisă solicitarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Indică, precum că în cadrul procedurii administrative, la CEC, a fost anexată și copia actului de studii a reclamantului, or toate hotărârile instanțelor de judecată și pretențiile înaintate reclamantului s-au referit anume la lipsa actului de studii, astfel că în cadrul procedurii administrative s-a solicitat completarea proiectului hotărârii contestate cu informațiile respective.

Susține că în actul contestat nu se regăsește nici unul din argumente expuse de reclamant și reprezentantul său în ședința CEC din 26 ianuarie 2024.

Totodată, indică precum că reprezentantul terțului PP MAN a anexat la materialele dosarului administrativ sesizarea depusă în privința Președintei CEC Angelica Caraman, care s-a expus public politic în privința PP MAN de mai multe ori și a solicitat recuzarea ei de la examinarea chestiunii respective, dar nici această informație nu se regăsește în hotărârea contestată.

Menționează că în hotărârea contestată se invocă deja alte argumente, decât cele care pot fi imputate reclamantului: pe parcursul examinării cauzelor în instanțe de judecată a apărut un proces-verbal al ședinței CECE com. ***** din care rezultă că pentru înregistrarea în cursă a reclamantului ar fi votat trei membri ai consiliului și unul a votat împotrivă, argument care fiind analizat de instanțele de judecată nu a constituit temei pentru infirmarea legalității alegerilor sau retragerea înregistrării în cursă a reclamantului.

Astfel, consideră că nu este clară motivarea hotărârii contestate, unde pe de o parte se invocă încălcări ale membrilor organului electoral de nivel 1, fără a le audia în acest sens, iar pe de altă parte se exclude reclamantul din cursă fără un motiv temeinic și argumentat.

Invocă în acest sens dispozițiile art.174 alin.(1)-(2) din Codul Electoral, potrivit cărora, consiliile electorale de circumscripție ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi prezintă procesele-verbale privind rezultatele alegerilor consiliilor electorale de circumscripție ale unităților administrativ- teritoriale de nivelul al doilea sau, după caz, C*****. (2) Consiliile electorale de circumscripție, în termen de cel mult 10 zile de la data primirii rapoartelor, proceselor-verbale și altor documente electorale de la birourile electorale, după caz, consiliile electorale de circumscripție de nivelul întâi, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către organele electorale și instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite, confirmă sau infirmă printr-o hotărâre legalitatea alegerilor din circumscripția electorală respectivă și o transmit, în termen de 24 de ore după adoptare, C***** și consiliilor electorale de circumscripție respective de nivelul al doilea, care publică rezultatele definitive.

Conform prevederilor art.176 din Codul Electoral, alegerile sunt declarate nule dacă în cadrul operațiunilor electorale au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor. Hotărârea cu privire la declararea alegerilor nule se adoptă de către ***** în baza hotărârilor consiliilor electorale de circumscripție respective.

Potrivit prevederilor art.177 alin.(1)-(2) din Codul Electoral, în cazul în care în anumite circumscripții sau secții de votare alegerile sunt declarate nevalabile sau nule, ***** dispune organizarea, în termen de două săptămâni votarea repetată în baza acelorași date din listele electorale, cu aceleași candidaturi și aceleași consilii și birouri electorale. (2) Concurenții electorali vinovați de încălcări ale prevederilor prezentului cod se sancționează sau se exclud din cursa electorală în baza unei hotărâri definitive, iar funcționarii electorali din cadrul consiliilor și birourilor electorale care au comis asemenea încălcări se înlocuiesc.

În contextul normelor legale sus enunțate, CEC poate lua decizia privind nulitatea alegerilor în baza hotărârilor consiliilor locale. Consiliul local poate lua hotărârea privind infirmarea legalității alegerilor doar după examinarea tuturor contestațiilor. În speța examinată a fost luată hotărârea privind infirmarea legalității alegerilor pe motiv de neprezentare de către reclamant a diplomei de studii în setul de acte la înregistrare, care fiind contestată se află pe rolul Curții de Apel Chișinău.

Astfel, nu este clar din care considerente ***** a decis să omită litigiul aflat la examinare și, din alte motive, fără o hotărâre consiliului local în acest sens, a adoptat hotărârea contestată.

Susține că există la moment două hotărâri separate de infirmare a legalității/ nulității alegerilor de la două organe electorale distincte și pe temeiuri diferite, fiind o situație inadmisibilă într-un stat de drept în care voturile cetățenilor au fost exprimate și ar trebui să fie respectate de organe electorale. Or, din hotărârea contestată nu rezultă care presupuse încălcări ar fi putut influența votul cetățenilor și care ar fi responsabilitatea reclamantului în acest sens.

Consideră că în lumina celor expuse și în baza normelor legale relevante la caz există temeiuri suficiente, confirmate prin înscrisuri atașate la materialele dosarului administrativ pentru anularea hotărârii CEC din 26 ianuarie 2024.

Solicită reclamantul, *****, anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dosarul nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2023.

Examinând în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de ***** către *****, terț *****, administrator (președinte) ***** privind anularea hotărârii C***** privind efectele executării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 (dos. nr.3a-1467/23) nr.2168 din 26 ianuarie 2024, Colegiul în componența judecătorilor ***** prin hotărârea din 20 februarie 2024 a ajuns la concluzia respingerii acțiunii de contencios administrativ depuse de ***** ca fiind neîntemeiată.

Cu soluția pronunțată nu sunt de acord exprimând opinie separată asupra soluției date, din următoarele considerente.

Potrivit art. 21 alin. (1)-(3) din Codul administrativ autoritățile publice şi instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea şi alte acte normative.

Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Autoritățile publice şi instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăților persoanelor decît în cazurile şi în condițiile expres stabilite de lege.

Corelativ art. 36 alin.(1)-(2) Cod administrativ instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul

supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile şi libertățile lui sînt considerate valori supreme şi sînt garantate de stat.

Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curţii Europene pentru Drepturile Omului.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (1) Cod administrativ în procedura în prima instanță, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În procedura contenciosului administrativ instanța de judecată competentă în conformitate cu prevederile legale enunțate și art. 219 din Codul administrativ pentru asigurarea protecției efective a drepturilor desfășoară un control judecătoresc efectiv. Control judecătoresc efectiv implică un control deplin asupra faptelor, instanța de judecată competentă nefiind legată de starea de fapt reținută de autoritatea publică pârâtă.

În această ordine de idei, dezacordul cu soluția adoptată de Colegiul rezidă în faptul că validarea alegerilor și a mandatului de primar s-a efectuat contrar prevederilor art. 174 alin. (2) din Codul electoral care prevede că, consiliile electorale de circumscripție, în termen de cel mult 10 zile de la data primirii rapoartelor, proceselor-verbale şi altor documente electorale de la birourile electorale, după caz, consiliile electorale de circumscripție de nivelul întâi, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către organele electorale şi instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite, confirmă sau infirmă printr-o hotărâre legalitatea alegerilor din circumscripția electorală respective.

Subliniez că chestiunea confirmării sau infirmării alegerilor trebuia efectuată doar după soluționarea definitivă a contestațiilor de către instanțele de judecată, și anume, pe rolul Curții de Apel Chișinău există un alt litigiu (dosarul nr.3a-73/2024), pe care nu a fost adoptată o decizie definitivă și irevocabilă.

***** dar și ***** urma să acționeze în acest caz în conformitate cu prevederile art. 81 alin. (1) din Codul administrativ, care prevede că, în cazul în care actul administrativ individual al autorității publice depinde de un act, o operațiune preliminară sau de un raport juridic care trebuie constatat de o altă autoritate publică ori formează obiectul unei alte proceduri administrative sau judiciare pendinte, autoritatea publica suspendă procedura administrativă până la emiterea actului administrativ respectiv, efectuarea operațiunii administrative respective sau până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive.

În acest context, calific acțiunea de contencios administrativ depusă de ***** ca fiind întemeiată.

Judecătorul Curții de Apel Chișinău Marina Anton